

Ap 7. mai 1997.

Aftenposten

Sidene 45-60

KULTUR • SPORT

4

Oddvar A. Tveten satt i tysk fangenskap under deler av krigen. I fangeleiren i Schildberg komponerte han en marsj. I morgen får han for første gang høre den i janitsjarversjon - i Drøbak!

O. A. Tvetens lange marsj

FINN ROBERT JENSEN
SOPHIE AASERUD (foto)

Mer enn 50 år etter krigen kom Eyvind Grundt i Moss over notene til Tvetens marsj på Værnes flystasjon. Grundts far satt i samme leir (hvor Otto Ruge også var plassert) og sønnen har derfor engasjert seg sterkt i historien.

Han sendte kopi av notene til Schildberg, og marsjen er i dag byens offisielle marsj. Grundt viste dessuten notene til folk med tilknytning til «Moss Gamle Guttemusikkorps», som ikke lenger tilhører den yngste garde. De blåste den inn i sitt repertoar, og etter hvert fant man ut at marsjen burde spilles for komponisten, som var oppsporet i Drøbak.

Arrestert

Da krigen kom til Norge, var Tveten sjef for en ingeniørtropp på Vestlandet. Etter kamp og kapitulasjon, reiste han til Oslo, hvor han tok sivilt arbeid. Under et besøk hos svigerforeldrene i Gausdal, ble han arrestert av tyskerne. De offiserer som ikke hadde gitt sitt æresord på ikke å yte ytterligere motstand, skulle arresteres. Året var 1943.

Løytnant Tveten ble sendt til Stettin i Polen med fangenskapet «Donau», og videre til leiren «Oflag XXI C»

i det daværende Tyskland. Cirka 1100 nordmenn, en ressurssterk gjeng, organiserte her egen skole, drev kunstnerisk virksomhet og idrett, spilte revy, hadde kor og flere orkestre.

Mange hadde med seg instrumenter, KFUM skaffet flere. Det passet den unge norske offiseren godt. Han spilte fiolin, klarinett, trompet, saksofon og obo «etter behov», som han uttrykker det.

Han hadde ikke vært så lenge i leiren før han «plukket opp» et signal fra en trompet. Signalet inspirerte amatørmusikeren til å komponere en marsj han kalte «Ostrzeszow-marsjen», som han dediserte post mortem til generalinspektør Jens S. Hertzberg, som falt under bombingene av Elverum.

Rømte

En dag greide han og to andre å rømme fra leiren. Etter noen dager møtte de et tysk kompani som var på flukt fra russiske styrker. Nordmennene var nær ved å bli skutt. Tyskerne trodde de var russere. De snakket seg ut av situasjonen, men måtte pent følge med kompaniet. På en jernbanestasjon kom Tveten i samtale med en ung, tysk fenrik. De snakket om Norge, og fenriken om sin norske skilærer, som viste seg å være Tvetens beste venn hjemme på Stabekk!

Historien setter i gang så

mange minner, for da de tre rømlingene ble puttet i byens fengsel, skjedde følgende: De hadde smuglet med seg kaffe, som de kokte i fengslet. Duften av nykokt kaffe trengte gjennom alle vegger og etasjer, helt opp til fengselsdirektørens kontor. Han kom ned i cellen. Ba tynt om en kopp kaffe. Det fikk han, på én betingelse: Han skulle sørge for at et brev Tveten hadde skrevet, skulle sendes til hans kone i Gausdal. Det kom frem noen dager senere.

I dag pleier den eldre gentlemannen sin syke hustru hjemme i Drøbak.

Gleder seg

Kristi Himmelfartsdag blir det marsj og prosessjoner, konserter i båthavnen og Badeparken. Barn skal synge «Da freden kom til Drøbak», kommandanten på Oscarsborg skal appellere, og Tveten skal hedres av ordfører Bjørn Loge. – En spesiell dag dette, Tveten?

– Ja, du verden! Da jeg komponerte marsjen, hadde vi et revy- og et salongorkester i leiren. Dirigenten var serbisk. Etter at jeg hørte trompetsignalet, fikk jeg det ikke ut av minnet, Marsjen er preget av stemningen i signalet. Jeg gleder meg virkelig til å høre den i et slikt arrangement, sier den 87 år gamle offiseren, som etter hjemkomsten i Norge etter hvert ble generalinspektør for Ingeniørvåpenet.

INNER: Notebladet med det som i dag kalles «Schildberg-marsjen» vekker til live minner fra en tid som aldri kan viskes ut av Oddvar A. Tvetens hukommelse.